FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI ĊIVILI

IMĦALLEF

ONOR. GRAZIO MERCIECA LL.D.

ILLUM, 27 ta' April 2023

Rikors Nru. 859/2020 GM

Joseph Mizzi (lD 426445M)

vs

1. Direttur Ġeneral (Sigurta' Soċjali) fi ħdan il-Ministeru Għall-Familja, Drittijiet tat-Tfal u Solidarjeta` Soċjali;
2. L-Onor Ministru Għall-Familja, Drittijiet tat-Tfal u Solidarjeta` Soċjali;
3. L-Onor Ministru Għall-Finanzi u s-Servizzi Finanzjarji;
4. L-Onor Ministru Għall-Energija u l-Immaniġjar Tal-Ilma; u
5. L-Avukat ta' L-lstat

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors Ġuramentat ta' Joseph Mizzi li permezz tiegħu wara li ppremetta illi :

1. Din il-kawża qed issir a tenur tal-Artikolu 4694 tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili (Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta);

2. Skont ma jirriżulta mill-annessa ittra li qed tiġi mmarkata bħala Dokument "A" l-esponen kien ġie impjegat oriġinarjament mal-Malto Electricity Board fl-1 ta' Frar 1965;

3. Sussegwentement l-esponent kien ġie assorbit mill-Korporazzjoni Enemalta (vide l-annessa ittra Dok. "8") u wara 24 sena ta' servizz kontinwu, l-esponent irriżenja mill-Korporazzjoni Enemalta fl-1 ta' Frar 1989;

4. Riċentement ġie a konjizzjoni tal-esponent li numru sostanzjali ta' ex-impjegati tal-Malto Electricity Board li kienu ġew assorbiti mill-Korporazzjoni Enemalta riċentement ingħatatilhom pensjoni / gratwita` tat-teżor li min kien impjegat mal-Malta Electricity Board li kien ġie assorbit mis-Servizz Pubbliku kienu ġew intitolati għaliha - oriġinarjament abbażi ta' deċiżjoni meħuda mill-Bord tad-Diretturi tal-istess Malta Electricity Board li biha hu kien iddeċieda li tiġi adottata skema ta' pensjoni strutturata għalihom ibbażata fuq dik tal-impjegati tal-Gvern, b'effett mis-7 ta' Settembru 1963 u li kien sar a tenur tal-artikoli 26 (1) u 29 (1) tal-Att XXIV tal-1963 dwar il-Malta Electricity Board, liema approvazzjonijiet rispettivi kienu ċertifikati bid-deċiżjonijiet tal-Kabinett;

5. B'mod partikolari, l-esponent jirriferi għall-kawża bin-numru SM 846/2005 fl-ismijiet "Joseph Attard et vs Onorevoli Prim' Ministru ta' Malta et" għar-rigward ta' liema kawża, għalkemm l-istess Joseph Attard et interponew appell mis-sentenza ta' dina l-Onorabbli Qorti tal-11 ta' Ottubru 2012, l-istess appell kien ġie ċedut waqt is-seduta tas-17 ta' Ottubru 2017 "in segwitu għal ftehim ta' tranżazzjoni milħuq mal-intimati fuq il-mertu tal-vertenza..." illi jidher minn dawk l-atti li sar appuntu wara l-intervent dirett tal-Onor Ministru tal-Finanzi - liema fatti għadhom kemm ġew a konjizzjoni tal-Protestant;

6. Għalkemm l-esponent talab lid-Direttur Ġeneral (Sigurta' Soċjali) permezz ta' ittra datata d-9 ta' Mejju 2020 (Dok. 'C") u email datat il-11 ta' Mejju 2020 sabiex jakkordalu dik il-pensjoni / gratwita` li għaliha huma intitolati min kien impjegat mal-Malta Electricity Board u sussegwentament mal-Enemalta, l-istess Direttur Ġeneral (Sigurta' Soċjali) irrifjuta din it-talba tal-esponent u ddikjara li l-esponent ma jissodisfax l-kriterji elenkati fl-Ordinanza dwar il-Pensjonijiet (Kap 93 tal-Liġijiet ta' Malta) - vide l-anness Dok. "D";

7. Għalkemm il-konvenuti ġew sussegwentement debitament interpellati kemm permezz ta' ittra bonarja datata s-26 ta' Ġunju 2020 {Dok."E"} u anke permezz tal-Protest Ġudizzjarju numru 213/2020 fl-ismijiet premessi {Dok. "F"}) sabiex jaddivjenu biex jakkordalu dik il-pensjoni / gratwita` bħal ma ġew akkordati persuni oħra li kienu impjegati mal-Malta Electricity Board u sussegwentament mal-Enemalta, l-istess Direttur Ġeneral (Sigurta' Soċjali) baqa' inadempjenti u kif jidher mill-kontroprotest (numru 242/2020 fl-ismijiet premessi) tal-intimati (Dok “G”

anness), il-konvenuti qed jinsistu li l-esponent kellu jissodisfa l-kriterji elenkati fl-artikolu 7 tal-ordinanza dwar il-pensjonijiet (Kap 93 tar-Liġijiet ta' Malta);

8. L-esponent mhux biss għamel il-15-il sena meħtieġa mill-Artikolu 16 tar-Regolamenti dwar il-Pensjonijiet li huma postulati fl-iskeda tal-ordinanza dwar il-Pensjonijiet (Kap 93 tal-Liġijiet ta' Malta) biex jintitolah għal pensjoni tas-servizz tal-Gvern, iżda baqa' jaqdi r-Repubblika ta' Malta għal 24 sena!

9. L-artikolu 45(2) tal-Kostituzzjoni ta' Malta jistipula li ebda persuna ma għandha tiġi trattata b'mod diskriminatorju minn xi persuna li taġixxi bis-saħħa ta' xi liġi miktuba jew fil-qadi tal-funzjonijiet ta' xi kariga pubblika jew xi awtorita' pubblika;

10. L-esponent iħoss li b'dan il-preċitat nuqqas da parti tad-Direttur Ġenerali (Sigurta' Soċjali) li jaddivjeni biex jakkorda lill-esponent dik il-pensjoni / gratwita` bħal ma ġew akkordati persuni oħra li kienu impjegati mal-Malta Electricity Board u sussegwentament mal-Enemalta, l-istess esponent qed jiġi trattat b'mod negattiv diskrimminatorju fil-konfront ta' persuni oħra fl-istess sitwazzjoni li ġja ġew akkordati dik il-pensjoni / gratwita` li għaliha min kien impjegat mal-Malta Electricity Board u sussegwentament mal-Enemalta;

11. Inoltre, l-esponent jħoss li l-għemil amministrattiv imwettaq da parti tal-konvenuti in konnessjoni mal-fuq premess jikkostitwixxi abbuż tas-setgħa tal-awtorita' pubblika billi dan qed isir għal għanijiet mhux xierqa u / jew qed jissejjes fuq konsiderazzjonijiet mhux rilevanti;

12. Għalhekk hemm ksur manifest tal-artikolu ħamsa u erbgħin (45) tal-Kostituzzjoni ta' Malta kif ukoll l-artikolu erbatax (14) abbinat mal-ewwel (1) artikolu tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea (Kapitolu 318 tal-Liġijiet ta' Malta), u dana bi preġudizzju kontra l-esponent;

13. Għalkemm debitament interpellati sabiex jaddivjenu biex jakkordaw lill-esponent dik il-pensjoni / gratwita` li għaliha huma / ġew intitolati min kien impjegat mal-Malta Electricity Board u sussegwentament mal-Enemalta, il-konvenuti baqgħu għal kollox inadempjenti u qed joħolqu skużi frivoli biex jirriġettaw it-talba tal-esponent.

Talab lil din il-Qorti sabiex:

1) Tiddikjara u tiddeċiedi li d-deċiżjoni preċitata tad-Direttur Ġeneral (Sigurta' Soċjali) hija leżiva mid-drittijiet tal-esponent peress illi bid-deċiżjoni preċitata l-istess esponent qed jiġi trattat b'mod negattiv diskriminatorju fil-konfront ta' persuni oħra li ġja ġew akkordati dik il-pensjoni / gratwita` in konnessjoni mal-impjieg tagħhom mal-Malta Etectricity Board u sussegwentament mal-Enemalta;

2) Tiddikjara u tiddeċidi li d-Direttur Ġeneral (Sigurta' Soċjali) qed jabbuża mill-poter tiegħu u qed jinqeda' b'raġunijiet frivoli u irrelevanti u diskriminatorji fir-rifjut

li jaddivjeni biex jakkorda lill-esponent dik il-pensjoni / gratwita` bħal ma ġew akkordati persuni oħra li kienu impjegati mal-Malta Electricity Board u sussegwentament mal-Enemalta;

3) Tiddikjara u tiddeċidi li d-deċiżjoni preċitata tad-Direttur Ġeneral (Sigurta' Soċjali) fejn qed jirrifjuta li jaddivjeni biex jakkorda lill-esponent dik il-pensjoni / gratwita` bħal ma ġew akkordati persuni oħra li kienu impjegati mal-Malta Electricity Board u sussegwentament mal-Enemalta hija diskriminatorja, tikser il-provvedimenti tal-artikolu ħamsa u erbgħin (45) tal-Kostituzzjoni ta' Malta kif ukoll l-artikolu erbatax (14) abbinat mal-ewwel (1) artikolu tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea (Kapitolu 318 tal-Liġijiet ta' Malta), u hija ultra vires u/jew mhux skont il-liġi;

4) Tiddikjara li l-istess deċiżjoni preċitata tad-Direttur Ġeneral (Sigurta' Soċjali) fejn qed jirrifjuta li jaddivjeni biex jakkorda lill-esponent dik il-pensjoni / gratwita` li għaliha huma intitolati kull min kien impjegat mal-Malta Electricity Board u sussegwentament mal-Enemalta hija għalhekk nulla, invalida u mingħajr effett;

5) Tiddikjara li minħabba ‘l fuq premess, il-konvenuti kkaġunaw danni fil-konfront tal-attur u li l-istess konvenuti huma responsabbli għal dawn id-danni hekk kaġunati;

6) Tillikwida dik il-pensjoni / gratwita` bħal ma kien akkordat lill-persuni oħra li kienu impjegati mal-Malta Electricity Board u sussegwentament mal-Enemalta li għandha tiġi akkordata lill-esponent;

7) Tillikwida d-danni li l-konvenuti kkaġunaw lill-attur minħabba ‘l fuq premess;

8) Tordna u tikkundanna lill-konvenuti sabiex jakkordaw u jħallsu lill-esponent dik il-pensjoni/gratwita` bħal ma kien akkordat lill-persuni oħra li kienu impjegati mal-Malta Electricity Board u sussegwentament mal-Enemalta hekk kif likwidata;

9) Tordna u tikkundanna lill-konvenuti sabiex jħallsu lill-attur dawk id-danni hekk likwidati minħabba ‘l fuq premess.

Rat ir-Risposta Ġuramentata tal-konvenuti kollha li permezz tagħha eċċepew illi:

1. Preliminarjament jingħad li l-Onorevoli Ministru għall-Finanzi u s-Serrvizzi Finanzjarji, l-Onorevoli Ministru għall-Enerġija u 1-Immaniġjar tal-Ilma u l-Avukat tal-Istat mhumiex il-leġittimi kontradditturi fil-kawża odjema stante li dawn l-intimati mhumiex responsabbli għall-ħlas tal-pensjoni tas-servizz jew tal-gratifikazzjoni li jsir skont l-Ordinanza dwar il-Pensjonijiet (Kapitolu 93 tal-Liġijiet ta' Malta). Barra minn hekk, ma kinux dawn l-intimati illi ħallsu l-pensjoni tas-servizz u l-gratifikazzjoni lill-ex-impjegati tal-Malta Electricity Board fil-ħlas tal-pensjoni tas-servizz u tal-gratifikazzjoni lill-ex-impjegati tal-Malta Electricity Board fil-fatt sar mill-Ministeru responsabbli għall-Familja u s-Solidarjeta' Soċjali. Illi abbażi tal-

artikolu 181B tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta, il-kap tad-dipartiment tal-gvern li huwa inkarigat fil-materja in kwistjoni ċertament mhuwiex il-Ministru għall-Finanzi u s-Servizzi Finanzjarji u lanqas il-Ministru għall-Enerġija u l-Immaniġjar tal-Ilma jew 1-Avukat tal-Istat. Għaldaqstant, jirriżulta li ma kien jeżisti 1-ebda bżonn li l-Ministru għall-Finanzi u s-Servizzi Finanzjarji, il-Ministru għall-Enerġija u l-Immaniġjar tal-Ilma u l-Avukat tal-Istat jiġu mħarrkin bħala intimati fil-proċeduri odjerni u għalhekk dawn għandhom jiġu liberati mill-osservanza tal-ġudizzju;

2. Mingħajr preġudizzju għas-suespost u wkol1 in linea preliminari, l-esponenti jeċċepixxu li r-rikorrent għandu jispeċifika liema huma eżattament l-artikoli tal-liġi li fuqhom qiegħed jibbaża l-azzjoni odjerna u dan anki għaliex l-intimati qegħdin ikunu preġudikati meta jridu jissottomettu eċċezzjonijiet għal azzjoni li mhijiex identifikata. Għalkemm fir-rikors promotur issir referenza għall-artikolu 469A tal-Kapitolu 12, l-esponenti huma tal-umli fehma li r-rikorrent għandu jindika wkoll jekk l-ilment tiegħu jinkwadrax ruħu taħt is-sub-inċiż (1) (a) u/jew (1) (b) tal-artikolu 469A u jirriżervaw 1i jressqu eċċezzjonijiet ulterjuri skont il-każ;

3. Bla ħsara għall-premess, ir-rikorrent donnu qiegħed isejjes it-talbiet tiegħu abbażi tal-artikolu 469A tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta li jitkellem dwar stħarriġ ġudizzjarju ta' azzjoni amministrattiva u fl-istess nifs qiegħed jallega illi d-deċiżjoni meħuda mill-esponenti tikser id-drittijiet fundamentali tar-rikorrent, speċifikament dawk protetti mil-liġi taħt l-artikotru 45 tal-Kostituzzjoni ta' Malta, klf ukoll l-artikolu 14 abbinat mal-artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea. Fid-dawl ta' dawn 1-artikoli, ir-rikorrent qiegħed jitlob lil din l-Onorabbli Qorti tħassar id-deċiżjoni tad-Direttur Ġenerali tas-Sigurta' Soċjali fejn dan irrifjuta li jaddivjeni biex jakkorda l-pensjoni tas-servizz u l-gratifikazzjoni lir-rikorrent u tillikwida danni favur l-istess rikorrent. Konsegwentament:

i. It-talbiet tar-rikorrenti mhumiex proponibbli stante li r-rikorrenti qatt ma jista' jintavola kawża għall-stħarriġ ġudizzjarju ta' azzjoni amministrattiva u fl-istess nifs jitlob li d-drittijiet fundamentali tiegħu ġew leżi abbażi tal-artikoli tal-Kostituzzjoni ta' Malta u tal-Konvenzjoni Ewropea;

ii. Huwa paċifiku li f'azzjoni ta' stħarriġ ġudizzjaru taħt l-artikolu 469A tal-Kapitolu 12, il-ksur li jista' jkun hemm taħt il-Kostituzzjoni ta' Malta ma jirriferix għal ksur ta’ xi wieħed mid-drittijiet maħsuba fil-Kapitolu IV tal-istess, u cioe’ ksur ta’ drittijiet fudamentali, imma għal xi ksur ta' xi dispożizzjoni oħra tal-istess Kostituzzjoni (ara f'dan is-sens is-sentenza fl-ismijiet Christopher Hall vs Direttur tad-Dipartiment għall-Akkomodazzjoni Soċjali et, deċiża mill-Qorti Kostituzzjonali fit-18 ta' Settembru 2009);

iii. Ċertament din il-Qorti kif vestita fil-Ġurisdizzjoni Ċivili tagħha għandha l-jedd se mai li tisma' lanjanza ta' natura dwar stħarriġ ġudizzjarju ta' azzjoni amministrattiva imma qatt ma tista’ taqta’ u tiddeċiedi illi xi drittijiet fundamentali ta' persuna ġew leżi stante illi din il-funzjoni tispetta bil-liġi lill-Qrati li għandhom funzjoni ta’ natura Kostituzzjonali;

iv. L-esponenti qegħdin jagħmluha ċara li permezz ta’ din l-eċċezzjoni huma mhumiex qegħdin jisħqu li l-azzjoni tar-rikorrent għandha tiġi milquta b’nullita’. Madanakollu, jeċċepixxu li in kwantu l-proċeduri odjerni mhumiex proċeduri

istitwiti a tenur tal-artikolu 46 (1) tal-Kostituzzjoni ta’ Malta u l-artikolu 4 (1) tal-Kapitolu 319 tal-Liġijiet ta' Malta, din l-Onorabbli Qorti m'għandhiex ġurisdizzjoni biex tieħu konjizzjoni ta' u tiddeċiedi dwar ilmenti ta' allegat ksur ta' drittijiet fundamentali (ara f'dan is-sens, is-sentenza tal-Prim’ Awla tal-Qorti Ċivili deċiża fis-16 ta' Jannar 2018 fl-ismijiet Charles Cini vs Il-Prim Ministru et). Għalhekk, fid-dawl ta’ dan l-esponenti umilment jeċċepixxu li din l-Onorabbli Qorti għandha tastjeni milli tieħu konjizzjoni tal-ewwel u tat-tielet talba magħmula fir-rikors promotur;

4. Fil-mertu, qiegħed jiġi spjegat li lura fl-10 ta' Marzu tas-sena 1970, il-Kabinett kien irrakkomanda li titwaqqaf skema ta’ pensjoni għal dawk l-impjegati li kienu jaħdmu mal-Malta Electricity Board, liema skema kellha tkun simili għal dik pertinenti lill-ħaddiema tal-Gvern. Peress li l-approvazzjoni uffiċjali tal-Prim Ministru dwar din l-iskema baqgħet ma ngħatatx għal aktar minn erbghin sena, numru ta' ex-impjegati tal-Malta Electricity Board, b'eskuzjoni tar-rikorrent, kienu fetħu kawża kontra l-Prim Ministru, il-Ministru tal-Finanzi, il-Ministru għall-Investiment, Industrija u Informatika u l-Korporazzjoni Enemalta fejn talbu lill-Qorti tordna lill-konvenuti f'dik il-kawża biex jimplimentaw din l-iskema ta' pensjoni. Il-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili, perrnezz tas-sentenza tal-11 ta' Ottubru 2012 fi-ismijiet Joseph Attard et vs Onorevoli Prim Ministru ta' Malta, bir-rikors numru 846/2002 SM, kienet iddikjarat li din l-azzjoni kienet preskritta ai termini tal-artikolu 2143 tal-Kodiċi Ċivili;

5. L-atturi fil-kawża ċitata fil-paragrafu preċedenti interponew appell minn din is-sentenza. Madankollu, fis-7 ta' April 2077, is-Segretarju Permanenti Ewlieni bagħat jinforma lis-Segretarju Permanenti fi ħdan il-Ministeru responsabbli għall-Familja u s-Solidarjeta' Soċjali li l-Prim Ministru kien approva r-rakkomandazzjoni tal-Kabinett li tiġi implimentata din l-iskema ta' pensjoni għal dawk l-ex-impjegati tal-Malta Electricity Board li sussegwentament ġew assorbiti mill-Korporazzjoni Enemalta. Skont is-Segretarju Permanenti Ewlieni din il-pensjoni tas-servizz kellha tingħata lilhom ex gratia ai termini tal-Ordinanza dwar il-Pensjonijiet (Kapitolu 93 tal-Liġijiet ta' Malta) b'effett mid-data tal-irtirar rispettiva tagħhom. Fil-fatt, din l-iskema ta' pensjoni bdiet tiġi implimentata fis-sena 2017, u fid-dawl ta' dan, l-appell hawn fuq imsemmi ġie ċedut;

6. Ir-rikorrent Joseph Mizzi, permezz ta' ittra datata 9 ta' Mejju 2020 u ta' email datata 11 ta' Mejju 2020, talab lid-Direttur Ġenerali tas-Sigurta' Soċjali biex huwa wkoll jirċievi l-pensjoni tas-servizz u l-gratifikazzjoni li ngħatat lill-bqija tal-ex-impjegati tal-Malta Electricity Board. Għandu jiġi spjegat li r-rikorrent Joseph Mizzi ġie impjegat mal-Malta Electricity Board fl-1 ta' Frar 1965 u sussegwentament huwa ġie trasferit mal-Korporazzjoni Enemalta mal-inkorporazzjoni tagħha. <u>Huwa rriżenja mill-impieg tiegħu mal-Enemalta fl-1 ta' Frar 1989 sabiex jibda impjieg ieħor fis-settur privat;</u>

7. In vista ta' dan, wara li evalwa d-dokumenti li ġew mgħoddija lilu mir-rikorrent, id-Direttur Ġenerali tas-Sigurta' Soċjali, permezz ta' emails datati 13 ta' Mejju 2020 u 15 ta' Ġunju 2020, informa lir-rikorrent li riżenja mis-servizz tiskwalifika persuna milli tkun eliġibbli għall-pensjoni tas-servizz u li biex wieħed ikun eliġibbli għall-pensjoni tas-servizz dan irid ikun baqa' fis-servizz sal-ġurnata tal-irtirar tiegħu;

8. Fir-rikors promotur, ir-rikorrent jagħmel referenza għar-regolament 16 tal-Regolamenti dwar il-Pensjonijiet li jagħmlu parti mill-Iskeda għall-Ordinanza dwar il-Pensjonijiet u jargumenta li huwa jissodisfa r-rekwiżiti ta' dan ir-regolament peress li huwa għamel aktar minn ħmistax-il sena impjegat fis-servizz. Madankollu, fir-rigward ta' dan, l-esponenti umilment jeċċepixxu li dan ir-regolament ma jistax jinqara f' iżolament. Infatti, skont dan ir-regolament, dak provdut fl-istess regolament jidħol fis-seħħ biss jekk impjegat ma jkunx ikkwalifika għal pensjoni jew gratifikazzjoni taħt ir-regolament 2 tal-istess Skeda;

9. Ir-regolament 2, hawn fuq imsemmi, jaqra kif ġej: "Bla ħsara tad-dispożizzjonijiet tal-Ordinanza dwar il-Pensjonijiet, iżjed 'il quddiem imsejħa l-Ordinanza, u ta' dawn ir-Regolamenti, lil kull uffiċjal li għandu kariga pensjonabbli f'Malta u li jkun ilu fis-servizz ta' Malta f'kariga ċivili għal għaxar snin jew iżjed, tista' tingħata pensjoni bir-rata ta' waħda minn ħames mija u erbgħin tal-ħlas tiegħu pensjonabbli għal kull xahar sħiħ ta’ servizz pensjonabbli, suġġetta għall-limtazzjoni msemmijia fl-artikolu 10 tal-Ordinanza”;

10. Għaldaqstant, in vista ta' dak li jistipulaw ir-regolamenti numru 2 u 16, huwa evidenti li dawn ir-regolamenti ma jistgħux jinqraw in vacuo; iżda għandhom jinqraw u jinftiehmu bħala ħaġa waħda ma' dak li tipprovdi l-Ordinanza dwar il-Pensjonijiet. Infatti, l-artikolu 7 tal-istess Ordinanza jistipula b'mod mill-aktar ċar li ebda pensjoni, gratifikazzjoni jew allowance oħra ma għandha tingħata lill-ebda uffiċjal ħlief meta dan jirtira mis-servizz pubbliku f’waħda mill-każijiet imsemmija fis-sub-inċiż (1) tal-istess imsemmi artikolu;

11. Ġialadarba r-rikorrenti ma rtirax minn mal-Korporazzjoni Enemalta u lanqas ma jissodisfa mqarr waħda mill-kriterji elenkati fl-artikolu 7 tal-Ordinanza dwar il-Pensjonijiet, huwa ma jistax jippretendi l-ħlas ta' pensjoni jew gratifikazzjoni skont din l-Ordinanza;

12. Għalhekk id-deċiżjoni tad-Direttur Ġenerali li r-rikorrent mhuwiex eliġibbli għall-pensjoni tas-servizz u l-gratifikazzjoni skont l-Ordinanza dwar l-Pensjonijiet kienet waħda raġjonevoli, intra vires, mhux abbużiva, legali u msejsa fuq kunsiderazzjonijiet relevanti u għalhekk ma sar l-ebda ksur jew vjolazzjoni tal-liġi fuq din il-vertenza;

13. Ir-rikorrent lanqas huwa korrett meta jallega li huwa qiegħed jiġi trattat b'mod negattiv u diskriminatorju fil-konfront ta' persuni oħra li diġa' rċivew il-pensjoni tas-servizz jew gratifikazzjoni in konnessjoni mal-impjieg tagħhom mal-Malta Electricity Board u sussegwentament mal-Enemalta, u dan peress li kif sejjer jiġi trattat f'din il-kawża, dawn il-persuni lkoll kemm huma rtiraw, fis-servizz mal-Korporazzjoni Enemalta. Għalhekk, iċ-ċirkostanzi tar-rikorrent huma ferm differenti minn dawk tal-ex-impjegati tal-Malta Electricity Board li rċivew il-pensjoni tas-servizz jew il-gratifikazzjoni;

14. Fir-rigward tal-lanjanzi għad-drittijiet fundamentali tal-bniedem, l- esponenti diġa' rrilevaw estensivament illi din il-Qorti m'għandhiex tikkonsidra dawn il-lanjanzi u dan minħabba r-raġunijiet surreferiti fl-eċċezzjonijiet preliminari. Madankollu dato ma non concesso li din il-Qorti tiċħad dawn 1-eċċezzjonijiet, l-

esponenti qegħdin jagħmlu s-segwenti osservazzjonijiet fir-rigward ta' dawn il-lanjanzi:

i. Fir-rigward tal-allegat ksur ta1-artikoli 45 tal-Kostituzzjoni ta' Malta u l-artikolu 14 taL-Konvenzjoni Ewropea, u cioe' l-projbizzjoni ta' diskriminazzjoni, l-esponenti jissottomettu li r-rikorrenti jrid juri li huwa ġie trattat b'mod żvantaġġjat meta mqabbel ma' persuni fl-istess sitwazzjoni tiegħu u cioe' persuni li ma jkunux irtiraw mis-servizz skont ma jistipula l-artikolu 7 tal-Ordinanza dwar il-Pensjonijiet. Illi fi kwalunkwe każ ma saret l-ebda diskriminazzjoni fil-konfront tar-rikorrent, u dan għar-raġunijiet mogħtija fil-paragrafu 13 ta' din ir-risposta;

ii. Fir-rigward tal-allegat ksur tal-artikotru 1 tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea, ir-rikorrent mhuwiex qiegħed jiġi mċaħħad mit-tgawdija paċifika tal-possedimenti tiegħu, għaliex kif spjegat tajjeb fil-paragrafi 8, 9, 10 u 11 ta' din ir-risposta, jirriżulta li r-rikorrent mhuwiex eliġibbli għall-pensjoni tas-servizz u l-gratifikazzjoni skont l-Ordinanza dwar il-Pensjonijiet. Tabilħaqq, ir-rikorrent qatt ma jista' jiġi mċaħħad minn "possediment" li fil-fatt huwa qatt ma kellu u li ma għandu l-ebda jedd għalih;

15. In kwantu ta' dak li r-rikorrent qiegħed jitlob bħala rimedju fis-sitt u t-tmien talbiet tiegħu, l-esponenti jeċċepixxu li din il-Qorti ma tistax tagħti tali rimedju, u dan peress li f'kawża ta' stħarriġ ġudizzjarju l-Qorti hija prekluża milli tagħti rimedju iżda hija limitata biex tordna li tħassar id-deċiżjoni in kwistjoni, u dan stante li l-Qorti m'għandhiex il-kompetenza li tieħu d-deċiżjoni flok l-awtorita' kompetenti. Se mai, f'każ li l-Qorti tiddeċiedi illi tħassar id-deċiżjoni meħuda mid-Direttur Ġenerali tas-Sigurta' Soċjali, il-kwistjoni għandha tiġi rimessa mill-ġdid lilu sabiex, jagħti direzzjoni mill-ġdid fid-dawl ta' dak li jkun ġie kkunsidrat mill-Qorti.

16. In vista ta' dak hawn fuq premess, il-ħames, is-seba' u d-disa' talbiet tar-rikorrent ma jistgħux jiġu milqugħa. Fl-ewwel lok, ir-rikorrent ma jagħati l-ebda spjega ta' x'inhuma d-danni li qiegħed jgħid li ġarrab u wisq anqas jipprova jikkwantifikahom. Fit-tieni lok, m'hemm l-ebda ness ta' kawżalita' bejn l-aġir tal-esponenti u d-danni pretiżi mir-rikorreni. Fi kwalunkwe każ, u mingħajr preġudizzju għas-suespost, ai termini tas-sub-inċiż (5) tal-artikolu 469A tal-Kapitolu 12, annullament ta' att amministrattiv kommess minn awtorita' pubblika ma jwassalx għal għoti ta' danni sakemm ma jiġix ippruvat illi l-awtorita' pubblika aġixxiet in male fede jew b'mod irraġjonevoli. Kif spjegat aktar 'il fuq, dan ċertament mhuwiex il-każ.

Rat l-atti tal-kawża.

Rat l-atti tal-proċess tal-kawża numru 846/2005 allegat bi provvediment mogħti waqt l-udjenza tas-17 ta’ Novembru 2020.

Semgħet is-sottomissjonijiet bil-fomm tal-avukati difensuri tal-partijiet.

L-attur jistqarr fir-rikors maħluf tiegħu li l-kawża fetaħha skont Art. 469A tal-Kap 12. Ma jgħidx iżda fuq liema subinċiż tagħha. Jekk tneħħi r-ripetizzjonijiet, jirriżulta li l-attur talab lil din il-Qorti sabiex:

1. tiddikjara li saret diskriminazzjoni fil-konfront tiegħu bi ksur tal-Art. 45 tal-Kostituzzjoni ta' Malta, u l-Art. 14 abbinat mal-Art. 1 ta' Protokoll 1 tal-Konvenzjoni Ewropeja.

2. tiddikjara li d-Direttur Ġenerali (Sigurta` Soċjali) irrifjuta t-talba tiegħu fuq kunsiderazzjonijiet irrilevanti.

3. tiddikjara r-rifjut huwa *ultra vires*.

4. tillikwida d-danni u tikkundanna l-konvenuti għall-ħlas.

5. tillikwida l-pensjoni li ħaqqu jieħu u tikkundanna lill-konvenuti jħallsuha.

Irriżulta waqt il-proċess li l-Ministru tal-Finanzi u Servizzi Finanzjarji u l-Ministru għall-Enerġija u l-Immaniġjar tal-Ilma ma kellhom x'jaqsmu xejn mad-deċiżjoni li r-rikorrent qiegħed jattakka u għalhekk sejrin jiġu meħlusin mill-osservanza tal-ġudizzju.

Il-ħlas lill-ex-impjegati tal-MEB sar mill-Ministeru responsabbli għall-Familja u Solidarjeta` Soċjali.  Abbażi tal-Art. 181B tal-Kap 12, għandu jitħarrek il-kap tad-dipartiment tal-gvern ikkonċernat, u mhux il-Ministru.  Għalhekk lanqas il-Ministru għall-Familja, Drittijiet tat-Tfal u Solidarjeta` Soċjali ma huwa leġittimarju passiv.

U billi rriżulta li d-deċiżjoni twettqet mid-Direttur Ġenerali (Sigurta` Soċjali) fi ħdan il-Ministeru għall-Familja, Drittijiet tat-Tfal u Solidarjieta` Soċjali, ma hemm l-ebda ħtieġa li jitħarrek l-Avukat tal-Istat u għalhekk dan ukoll m'għandux iwieġeb għall-ilment tal-attur.

Għalhekk il-Qorti sejra tilqa' l-ewwel eċċezzjoni tal-konvenuti.

B'riferenza għat-tieni eċċezzjoni, għalkemm l-attur ma semmiex fuq liema disposizzjonijiet tal-Art. 469A qiegħed jibbaża l-azzjoni tiegħu, jidher mill-premessi u t-talbiet tar-rikors maħluf li dawn huma s-subinċiżi (1)(a), (1)(b)(iii) u (1)(b)(iv).

Huwa paċifiku fil-ġurisprudenza li s-subinċiż (1)(a) ma japplikax għal ksur ta' jeddijiet fundamentali iżda biss għal ksur ta' disposizzjonijiet oħrajn tal-Kostituzzjoni ta' Malta[1]. Għalhekk il-Qorti sejra tilqa' t-tielet eċċezzjoni billi tastjeni milli tieħu konjizzjoni tal-ewwel u t-tielet talba tal-attur.

[1] Christopher Hall v Direttur tad-Dipartiment għall-Akkomodazzjoni Soċjali 18.09.2009 Qorti Kostituzzjonali.

F'materja ta' stħarriġ ġudizzjarju l-Qorti għandha kompetenza ta' kassazzjoni; hija tħassar kull deċiżjoni amministrattiva li ma tkunx inħarġet kif imiss iżda ma tistax tieħu deċiżjoni hi minflok l-awtorita` kompetenti. Tista' biss tagħti direzzjoni biex l-awtorita` kompetenti tqis mill-ġdid id-deċiżjoni li tkun ġiet imħassra fid-dawl tal-kunsiderazzjonijet tal-Qorti. Għalhekk m'huwiex fil-*vires* ta' din il-Qorti li tikkunsidra r-rimedju mitlub fis-sitt u tmien talbiet u għalhekk il-Qorti sejra tilqa' l-ħmistax-il eċċezzjoni billi tastjeni milli tieħu konjizzjoni tagħhom.

L-isfond fattwali li ta lok għal din il-kawża kien dan: Għadd ta' ex-impjegati tal-Malta Electricity Board ("MEB") u li ġew trasferiti mal-Korporazzjoni Enemalta ("KE") meta l-MEB ġiet assorbita fiha fetħu kawża bit-talba li jingħataw pensjoni tat-teżor. Din il-Qorti diversament ippreseduta ċaħditilhom it-talba għaliex kienet preskritta. Huma appellaw iżda ċedew l-appell billi aċċettaw deċiżjoni tal-Gvern li jwettaq deċiżjoni antika tal-Kabinett ta' madwar 40 sena qabel u li kienet baqgħet fuq l-ixkaffa. Id-deċiżjoni kienet li l-ex-impjegati tal-MEB jitqiesu, għall-fini ta' pensjoni, bħallikieku kienu impjegati taċ-ċivil u jingħataw *ex gratia* kumpens ekwivalenti.

Irriżulta bħala fatt li kull ex-kollega tal-attur li ngħata l-pensjoni *ex gratia* temm l-impjieg tiegħu meta laħaq l-eta` tal-irtirar u min kien irriżenja minn jeddu ma ħa xejn – fosthom nisa li kellhom jirriżenjaw bilfors skont il-liġi (sfaċċatament diskriminatorja!) ta' dak iż-żmien meta żżewġu.

L-attur ma kienx parti fil-kawża msemmija. B'danakollu huwa wkoll kien impjegat mal-MEB (sa mill-1 ta' Frar 1965) u ġie trasferit mal-KE u għalhekk l-

attur kompla l-impjieg tiegħu magħha. Huwa rriżenja fl-1 ta’ Frar 1989 wara 24 sena servizz kontinwu.

L-attur talab li huwa wkoll jingħata l-pensjoni tat-Teżor iżda t-talba tiegħu ġiet miċħuda. L-attur oġġezzjona għal din iċ-ċaħda. Saħaq li huwa għamel ferm iktar mill-15-il sena servizz meħtieġa mir-Regolament Nru. 16 tar-Regolamenti dwar il-Pensjonijiet li jinstabu fl-Iskeda tal-Kap 93 biex wieħed ikun intitolat għal pensjoni. It-tweġiba kienet li dan ir-regolament ma jistax jinqara waħdu iżda flimkien mar-Regolament Nru. 8 li jgħid li s-servizz li jintitola l-pensjoni m’għandux ikun ġie mitmum permezz ta’ riżenja volontarja. Il-Qorti ssib li din l-interpretazzjoni tal-liġi hija waħda ġusta. Barra minn hekk, il-Qorti tosserva li Art. 7 tal-liġi prinċipali jgħid li l-ebda pensjoni m’għandha tingħata mal-irtirar mis-servizz pubbliku ħlief f’xi waħda mill-każijiet elenkati fl-istess disposizzjoni. Ir-riżenzja volontarja mhix waħda minn dawn il-każijiet. L-interpretazzjoni loġika ta’ din id-disposizzjoni twassal għall-konklużjoni li *a contrario sensu* min jirriżenja ma jistax ikun intitolat għall-pensjoni *de quo.* L-Art. 7 jinstab fil-korp prinċipali tal-liġi; ir-regolamenti jinstabu fl-Iskeda li tinstab mal-istess Att. L-Iskeda ma tistax tmur kontra l-Att u dan mhux biss bħala prinċipju kardinali tal-interpretazzjoni tal-liġi imma saħansitra kif jingħad espressament fl-istess Regolamenti. Dan apparti li l-istess Regolamenti (Reg. 8) ukoll jagħmluha ċara li min jirriżenja jitlef id-dritt għall-pensjoni. Anzi, r-Reg. 8 jafferma b’mod pożittiv dak il-liġi prinċipali (Art. 7) tafferma biss b’mod negattiv.

Għalhekk, sewwa ġie deċiż illi, kieku għall-attur kienet tapplika l-Ordinanza dwar il-Pensjonijiet, ma kienx ikun intitolat għall-pensjoni tat-Teżor għaliex is-servizz tiegħu ma ntemmx bl-ilħuq tal-eta` tal-irtirar iżda bir-riżenzja volontarja

tiegħu. Għalhekk id-deċiżjoni ma ttiħditx fuq kunsiderazzjonijiet mhux rilevanti (subinċiż (1)(b)(iii)).

Lanqas jirriżulta li d-deċiżjoni ttieħdet għal għanijiet mhux xierqa (subinċiż (1)(b)(iii)) jew kontra l-liġi (subinċiż (1)(b)(iv)). Anzi, d-deċiżjoni kienet waħda sana u ġusta. Li kieku kellha tintlaqa' t-talba tal-attur, kien jingħata benefiċċju *ex gratia* li lanqas dawk l-impjegati jew uffiċjali li jaqgħu taħt l-Ordinanza tal-Pensjonijiet ma jikkwalifikaw għaliha skont id-disposizzjonijet ta' dik il-liġi. Id-deċiżjoni amministrattiva *de quo* ġustament kienet limitata biex tirrettifika anomalija, u mhux biex toħloq waħda ġdida.

Fil-mori tal-kawża, viċin it-tmiem tas-smigħ tagħha, l-attur esebixxa artiklu li deher fuq sit elettroniku fit-29 t'April 2022 u ċjoe` ferm wara li fetaħ il-kawża. L-artiklu jiċċita t-tħabbir minn Ministru partikolari ta' diversi skemi biex jagħmlu tajjeb għal varji tipi ta' inġustizzji. Bir-rispett kollu, l-Qorti ma tistax tifhem ir-rilevanza tagħhom. Dan apparti li nħarġu wara d-deċiżjoni li l-attur qiegħed jattakka, u saħasitra wara li fetaħ il-kawża. L-ilment tiegħu huwa bbażat fuq deċiżjoni amministrattiva partikolari relatata ma' ex-impjegati tal-MEB u dawn l-iskemi m'għandhom x'jaqsmu xejn magħha. Il-Qorti trid toqgħod għal-limiti tal-premessi u t-talbiet tar-rikors promotur u ma tistax tistatuwixxi *extra petita.*

***Decide*:**

Għal dawn il-motivi l-Qorti:

1) tillibera lil l-Ministru tal-Finanzi u Servizzi Finanzjarji u l-Ministru għall-Enerġija u l-Immaniġjar tal-Ilma, il-Ministru għall-Familja, Drittijiet tat-Tfal u Solidarjeta` Soċjali u lill-Avukat tal-Istat mill-osservanza tal-ġudizzju.

2) tastjeni milli tieħu konjizzjoni tal-ewwel, it-tielet, is-sitt u t-tmien talbiet.

3) tiċħad it-talbiet l-oħrajn tal-attur.

Spejjeż a kariku tal-attur.

Moqrija.

ONOR. IMĦALLEF
GRAZIO MERCIECA